

ADAPTAČNÍ PROGRAM MŠ

„Rosteme s kamarády“

Osnova:

- 1 Charakteristika adaptačního programu (AP)
- 2 Záměr AP
- 3 Kroky k minimalizaci adaptačních problémů-ze strany MŠ
- 4 Kroky k minimalizaci adaptačních problémů-ze strany zákonných zástupců
- 5 Profesionální přístup pracovníků školy, pedagogických i nepedagogických

Doporučujeme 2 – 3 návštěvy v tomto časovém rozpětí:

1. **Společná první návštěva** spolu s rodičem, kdy se dítě společně s rodičem seznámí s prostředím školky, programem, režimem, personálem i ostatními dětmi.
2. **Druhá návštěva**, již bez rodiče v případě, že dítě neprotestuje, pokud samo odmítá, zůstává rodič ve budově školy, pokusí se zůstat spíše v pozadí a informuje dítě o tom, že se bude dívat, jak se mu ve školce líbí.
3. **Třetí návštěvu** by již dítě mělo absolvovat samo, na krátkou dobu, popřípadě na půl dne. I když nechce být bez rodiče, je důležité, že se přesvědčí, že rodič se pro něho brzy vrátí.

1 Charakteristika adaptačního programu (AP)

Jednou z podmínek naplňování cílů předškolního vzdělávání, které jsou zakotveny v RVP PV, je možnost postupné adaptace nově příchozích dětí na prostředí školy. Při vstupu dítěte do MŠ je uplatňován na pracovišti individuálně přizpůsobený adaptační program (režim). Rodičům je dána možnost strávit se svým dítětem určenou dobu v MŠ (nezbytně nutnou), tato doba se postupně zkracuje, dítě se osamostatňuje, odpoutává od rodičů a získává citový vztah k ostatním dětem a učitelkám, personálu. Tento čas musí být volen adekvátně a s ohledem na ostatní děti ve škole. Seznamuje se s novým prostředím, režimem dne, zjišťuje, že prostředí je bezpečné, příjemné, obohacující. Učitelka a personál uplatňují adaptační režim v průběhu měsíce září a s každým nástupem nového dítěte, pokud rodiče zvolí jeho nástup v pozdější době. V této době musí malý človíček vyřešit spoustu úkolů, aby mohl poprvé v životě zůstat delší dobu sám jinde než doma a přitom být spokojený a cítit se bezpečně.

Čas potřebný k adaptaci závisí především na věku i psychickém vývoji dítěte. Také v mnohém na celkovém přístupu k nově vzniklé situaci ze strany nejen dětí, ale i rodičů. Je třeba dítě získat, zaujmout, nadchnout, upoutat a tím mu tak usnadnit novou situaci, aby se do školky těšilo a přijalo své dvě učitelky jako další lidi, kterým může důvěřovat.

Při dlouhodobém přetrvávání potíží s adaptací a po konzultaci s pediatrem je doporučen pedagogem odklad docházky do MŠ.

2 Záměr adaptačního programu MŠ

- Přiblížit mateřskou školu rodinám s dětmi, které se připravují na zahájení docházky, dostatečné seznámení se s prostředím, podmínkami vzdělávání, pedagogy a personálem školy,
- seznámit rodiče s problematikou přechodu dítěte do nového prostředí, režimem v mateřské škole a zprostředkovat jim dostatečný poradenský a informační servis,
- umožnit dětem, které budou navštěvovat mateřskou školu postupné a nenásilné seznámení s novým prostředím,
- adaptační program naší MŠ je flexibilní, může být individuálně přizpůsoben potřebám jednotlivých dětí v souladu s režimem školy (může být vyhověno individuálním potřebám, ale není možné, aby tyto potřeby zasahovaly do potřeb ostatních dětí).

3 Kroky k minimalizaci adaptačních problémů – ze strany MŠ

- Rodiče najdou informace na webových stránkách obce/MŠ, vždy na viditelném místě ve škole (šatna), kde jsou informováni včas o změnách a novinkách školy,
- v prvních dnech školního roku jsou na pracovišti přítomny obě učitelky od ranních hodin, tedy pokud je to možné, aby nově příchozí osoba (pedagog střídající), nepůsobil na děti stresově. Na obě učitelky si tedy děti zvykají současně,
- matka nebo jiný blízký člověk mohou zůstat v mateřské škole po určitou dobu, částečně se zapojuje do činností školy a vnáší tak do nového prostředí důvěrně známé a bezpečné prostředí -domova. Adaptační režim se po domluvě s učitelkami může opakovat a zkracovat podle potřeb a přizpůsobení dítěte, vždy po domluvě s rodiči dítěte.

4 Kroky k minimalizaci adaptačních problémů – ze strany rodičů

- Hledáte odpovědi na otázky: „Mám strach, že se mé dítě ve školce bojí! Co když strádá?“

a podobné otázky, které zvláště úzkostné maminky sužují? Jste nejistí? Nic neobvyklého! Obavy jsou normální, neznáte nás, neznáte prostředí, bojíte se, že o své dítě jeho osamostatňováním přicházíte. Adaptací na vzniklou situaci si musíte projít i Vy! Důvěru si každý musí zasloužit, a tak je to i s naší školkou. Není to hned, ale postupně získáte jistotu, že prostředí pro Vaše dítě je bezpečné, umožňuje mu rozvíjet se, socializovat se. Ze začátku není problém do MŠ zatelefonovat a informovat se o svém dítěti.

Co může udělat rodič pro snazší adaptaci svého dítěte?

- **Povídejte si s dětmi o tom**, co budou v MŠ dělat, nic nedbejte na to, že zpočátku se objeví introvertní projevy chování-děti se na určitou dobu uzavírají do sebe, hledají své jistoty, které mají z domácího prostředí, děti couvnou ve vývoji zpět a apod., poskočí dopředu. Tento stav, kdy děti více přilnou k mamince, jsou na ní více závislé, pláčou, nebo jsou naopak agresivní, dělají kroky zpět v hygieně, či stolování, v běžných rituálech, mají sníženou schopnost samostatnosti, jsou více pasivní, omezují komunikaci apod. *je přechodný.*

Je důležité si uvědomit, jak náročná změna v životě dítěte to je. Vaše pomoc je na místě.

- **Každý den se na něco těšte**, třeba na to, že Vám dítě nakreslí obrázek. Pokud dítě ve školce nemluví, nevádí, pokud doma o školce vypráví, pak vše dobře vnímá, zajímá se o dění, pamatuje si a chce s rodinou zážitky sdílet, jste na dobré cestě k včasné a rychlé adaptaci,
- **pamatujte si zásadu** „*Netlačit příliš na urychlení adaptace, čím více se snažíme, tím pomalejší bude šance na adaptaci Vašeho dítěte.*“ Vše chce svůj čas a každé dítě je jiné- hodně trpělivosti! Nicméně je dobré zamyslet se nad tím, jaká doba je nezbytně nutná pro pobyt rodiče s dítětem při předávání učitelce - zbytečně neprodlužujte ranní loučení ve dveřích třídy a nevyvolávejte v dítěti lítost nad vzájemným odloučením,
- **rozvrhněte si čas**, tak aby dítě necítilo časový stres, aby bylo v novém prostředí uspokojené ve svých hravých a objevitelských potřebách,
- **vyvarujte se výhrůžek typu:** „*Počkej, až budeš muset chodit do školky!*“

„*Jestli budeš zlobit, půjdeš do školky.*“

Děti se by se díky Vám obávaly školky dopředu!

Doporučujeme:

Domluvit se s učitelkou, zda je vhodné, aby dítě hned od první dne ve školce spalo. Přizpůsobování každého dítěte je individuální a každé dítě na tuto skutečnost reaguje jinak. Pro některé děti je dobré, aby se naučily spát ve školce ihned, a to zejména v případě, že rodič chodí do zaměstnání, a bude dítě vyzvedávat odpoledne. Pro jiné děti je vhodné, aby se nejprve přizpůsobili režimu školky a postupně si zvykaly na to, že budou ve školce spát.

- **Osamostatňujte dítě v:**
 - používání WC (dítě by mělo zvládat močení na WC, není možné, aby dítě s plenami navštěvovalo školku- MŠ není vybavena na tuto skutečnost),
 - ve stravovacích návycích (stolování, samo se najíst),
 - v sebeobslužných návycích (samo se obléknout, umýt),
 - vhodně zvolte druh oblečení (obutí-bez tkaniček, knoflíků),
 - v objevitelských aktivitách,
 - pozorování a napodobování okolí,
 - dorozumívání se s ostatními (dospělými i dětmi),

- prosazování svého přání, názoru, posilování volního úsilí,
- učte děti respektovat běžné komunikativní prostředky, jako jsou- doporučení, výzva, rada, či přání druhého,
- tvořte spolu s dětmi pravidla, dbejte, aby je dodržovaly (dospělý stanovuje hranice, dítě je musí respektovat, pokud se Vám nepodaří u dítěte vytvořit návyk „poslechnout“ do 3 let, těžko jej to budete učit v 5, 6 letech).

Dítě se v mateřské škole naučí hodně samostatnosti, dovednostem, zkušenostem, ale nezapomínejte, že školka nikdy zcela nenahradí, a není to ani jejím cílem, rodinnou výchovu! :-)

Pro úspěšné vzdělávání Vašich dětí je důležitá spolupráce a propojení rodinné výchovy s cíleným vzděláváním ze strany školy.

Pravidla nejsou povídla – všichni musíme nějaká pravidla a řád v životě dodržovat, záleží na roli, kterou ve svém životě zastáváme, učte tomu i Vaše dítě.

5 Profesionální přístup pracovníků školy

Všechny pracovníce MŠ přistupují k novým dětem empaticky, vždy dodržují etický kodex pracovníků (klidné vystupování, citlivý přístup, vcítění se do nové situace a rodičů).

